Uchwała Nr XXXIII/237/09
Rady Miejskiej w Sztumie
z dnia 07 lutego 2009 roku

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Czernin

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) w związku z § 10 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38, poz. 220 ze zm. z 2008 r. Dz. U. Nr 156, poz. 974)

Rada Miejska w Sztumie uchwala, co następuje :

§ 1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Czernin, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Miasto i Gmina Sztum zabezpieczy w swoim budżecie środki na realizację projektu w wysokości wynikającej z zasad Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Czesław Oleksiak

Uzasadnienie :

Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą Nr 21/176/09 z dnia 13 stycznia 2009 r. ogłosił nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Nabór ten odbywać się będzie w okresie od dnia 2 lutego 2009 r. do dnia 31 marca 2009 r. Jednym z załączników do wniosku jest Plan Odnowy Miejscowości przyjęty uchwałą Zebrania Wiejskiego i zatwierdzony uchwałą rady gminy. Plan Odnowy Miejscowości zawiera jej charakterystykę , inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości, ocenę mocnych i słabych stron miejscowości oraz opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną na okres co najmniej 7 lat.

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/237/09
Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 27 lutego 2009 roku

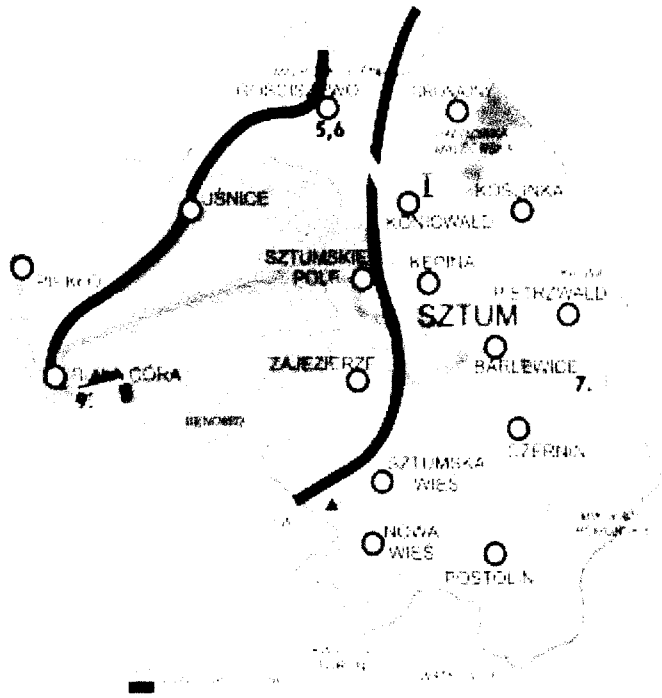
MIASTO I GMINA SZTUM

Plan Odnowy Miejscowości Czernin lata 2009 - 2015

Autor zdjęć Andrzej Lubczyński

Czernin 2009 rok

MIASTO I GMINA SZTUM wraz z sołectwami

Mapa drogowa : wieś Czernin

SPIS TREŚCI

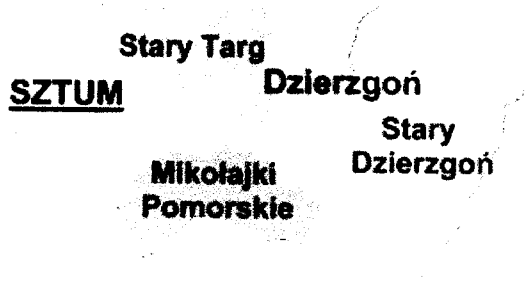
1.	Zdjęcie miejscowości, mapa gminy, mapa drogowa	2
2.	Charakterystyka miejscowości Gościszewo	4
3.	Historia	4
4.	Analiza zasobów miejscowości	4
5	Inwentaryzacja zasobów	6
6	zasoby przyrodnicze	6
7	dziedzictwo kulturowe	7
8	Infrastruktura społeczna	8
9	Infrastruktura techniczna	8
10	kapitał społeczny i ludzki	8
11	Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	11
12	mocne strony	11
13	słabe strony	12
14	szanse	12
15	zagrożenia	12
15	opis planowanych zadań inwestycyjnych	14+15

RYS HISTORYCZNY

Czernin - Osada wymieniona w 1295r. Nazwa wywodzi się od urodzajnej czarnej ziemi. W 1440 r. wieś należała do rodu Osterode, potem Brantów, Szelińskich, Puttkamerów, aż w 1840 r. stała się własnością Donimirskich, właśnie jej Czernin zawdzięcza swój rozwój i rozkwit do 1939r., kiedy rodzinę Wacława wysiedlono, a jego zamordowano w obozie Sachsenhausen 6 XII 1939r. Jego żona Wanda przebywała przez 5 lat w obozie Ravensbruck. W skład tego majątku wchodzi barokowy dwór z XVII w, przebudowany w XX w. domy mieszkalne i budynki gospodarcze z początku XX w, kaplica grobowa obecnie w ruinie. W krypcie tej kaplicy spoczywali członkowie rodziny. oraz park krajobrazowy ze starymi i cennymi drzewami.

I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość Czernin jest jedną z 32 miejscowości wyodrębnionych w gminie Sztum, położonej w północno-zachodniej części Pojezierza Iławskiego.

Rysunek 1: Gmina Sztum na tle powiatu sztumskiego

Sztum położony nad jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim w środkowo-wschodniej części województwa pomorskiego. Sołectwo Czernin usytuowane jest w centrum gminy i leży bezpośrednio w sąsiedztwie miasta Sztum siedziby gminy miejsko-wiejskiej. Obszar sołectwa od strony wschodniej graniczy z gminą Stary Targ. Wieś Czernin leży na trasie Sztum – Tropy Sztumskie przy drodze wojewódzkiej nr 517. Odległość drogowa z miasta Sztum do Czernina wynosi 3 km. Dobre połączenia komunikacyjne ze Sztumem i Malborkiem zapewnia Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Malborku oraz prywatna linia autobusowa Rydwan, natomiast w kierunku Dzierzgonia, Mikołajek Pomorskich,

Starego Targu, Samodzielne Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o. o. w Dzierzgoniu.
W skład sołectwa Czernin wchodzą następujące miejscowości:

- Czernin
- Górki
- Cygusy
- Szpitalna Wieś
- Ramzy Małe

Obszar sołectwa wynosi około 1900 ha , na którym zamieszkuje 3158 osób. We wsi Czernin znajduje się kościół parafialny, filia Sztumskiego Centrum Kultury, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Zdjęcie Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Świętej Królowej Jadwigi w Czerninie.

W zabudowie mieszkalnej w miejscowości Czernin przeważają budynki wielorodzinne administrowane przez wspólnoty mieszkaniowe i Agencję Nieruchomości Rolnych. Domy jednorodzinne skupione są głównie na obszarze Osiedla Przyleśnego. W pozostałych miejscowościach wchodzących w skład sołectwa Czernin przeważa zabudowa jednorodzinna – w niewielkiej ilości zamieszkała przez rolników indywidualnych posiadających gospodarstwa rolne.

Niskie płace oraz niskie dochody rolników i innych osób prowadzących własną działalność prowadzą do zubożenia społeczeństwa. Czernin nie zapewnia pracy na swoim terenie dla wszystkich mieszkańców, ponad 300 osób dojeżdża do pracy w Sztumie.
Sołectwo Czernin głównie zamieszkują byli pracownicy Państwowych Gospodarstw Rolnych, emeryci, renciści, dzieci i młodzież oraz bezrobotni. Z uwagi na bardzo wysokie bezrobocie obniżył się znacznie poziom życia mieszkańców. Niedostateczna ilość zakładów pracy powoduje systematyczne zwiększanie liczby bezrobotnych – około 40 %.

W przeważającej części jest to region rolniczy. Funkcjonują tu zakłady produkcyjne związane z rolnictwem: wytwórnia olejów ELSTAR Sp. z o.o., Zakłady Rolne Cygusy, Ramzy, Czernin. Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt – Przechowalnia Buhajów, Ubojnia Zwierząt – Masarnia, Zakład Produkcyjno-Sadowniczy.

Inne potrzeby mieszkańców zaspokajają sklepy spożywcze i przemysłowe, dwie piekarnie, restauracja z hotelem.

Strukturę wykorzystania gruntów przedstawia poniższa tabela

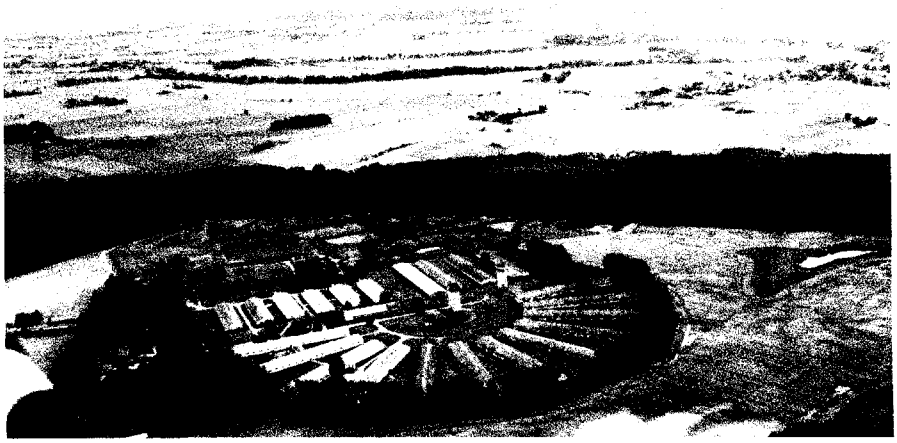
Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni sołectwa
Grunty orne	1243,79	64,1
Łąki trwałe	150,24	7,8
Pastwiska trwałe	102,91	5,2
Lasy	71,68	3,7
Grunty zadrzewione i zakrzewione	7,6	0,4
Sady	119,81	6,2
Nieużytki	50,35	2,6
Drogi	57,38	3,0
Tereny mieszkalne	119,97	6,2
Grunty pod wodami	15,39	0,8
Tereny osiedlowe zielone	0,2	-
Drogi kolejowe i inne	-	-
Razem	**1939,32**	**100,00**

INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Zasoby przyrodnicze

Obszar sołectwa położony jest na wysoczyźnie morenowej wśród, której wznoszą się pagóry moreny czołowej osiągającej kulminacje na terenach Sztumska Wieś – Czernin. Złoża piasku występują w Ramzach, złoża iłków i mułków występują w Czerninie. Ponadto we wsi Cygusy utworzony został obszar górniczy w celu eksploatacji kredy jeziornej.

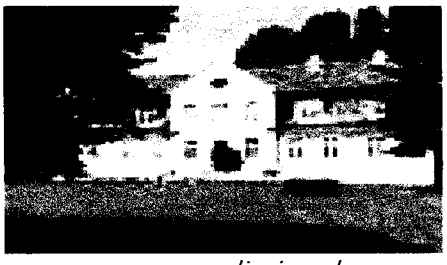
Krajobraz sołectwa charakteryzuje się występowaniem lasów liściasto-iglastych, wśród których zakwalifikowane jako ochronne są także lasy znajdujące się w rejonie fermy. Nad terenami lasów przebiega jeden z głównych szlaków ptasich wędrówek. Stąd też można zobaczyć bardzo dużo ptaków różnych gatunków. Ptaki drapieżne reprezentowane są przez: błotniaka stawowego, błotniaka popielatego, myszołowa, jastrzębia, gołębiarza i krogulca, a nad lasami można czasami zobaczyć bielika i orlika krzykliwego. Z żurawiowatych występują tu łyska, wodnik i rzadziej: kureczka zielona i żuraw. Przy zbiornikach wodnych chętnie żeruje czapla siwa. mewa śmieszka, rzadziej mewa mała i mewa srebrzysta. Ptaki wróblowate reprezentują ptaki trzcinowisk takie jak rokitniczka i trzcinniczek, rzadsze są brzęczka strómieniówka, świerszczak, wodniczka, dziwonia, wąsatka. Często spotkać można jaskółki brzegówki, zaś w lasach żyją m. in. kruki pokrzywnice, droździki i raniuszki

Zdjęcie fermy

Dziedzictwo kulturowe

Są to zespoły dworsko-parkowe i fragmenty założeń folwarcznych w Czerninie, Cygusach i Ramzach Małych.
Pozostało jeszcze wiele elementów zabudowy dawnych majątków ziemskich. Dworek Donimirskich w Czerninie zajmowany przez agencję rolną, pałac zadbany, jednak nie przypomina swej dawnej świetności. Został on zbudowany prawdopodobnie w XVII w., być może przez Szelińskich. Przebudowany przez Witolda Donimirskiego. Halina Donimirska-Szmerowa dawny wygląd dworu opisuje: „Po uzdrowieniu gospodarstwa ojciec zajął się zaniedbałym dworem w Czerninie. Założono centralne ogrzewanie, przebudowano wnętrze i doprowadzono do łazienki ciepłą wodę.

zdjęcie pałacu

W chwili obecnej w budynku mieści się administracja gospodarstwa rolnego.

Infrastruktura społeczna

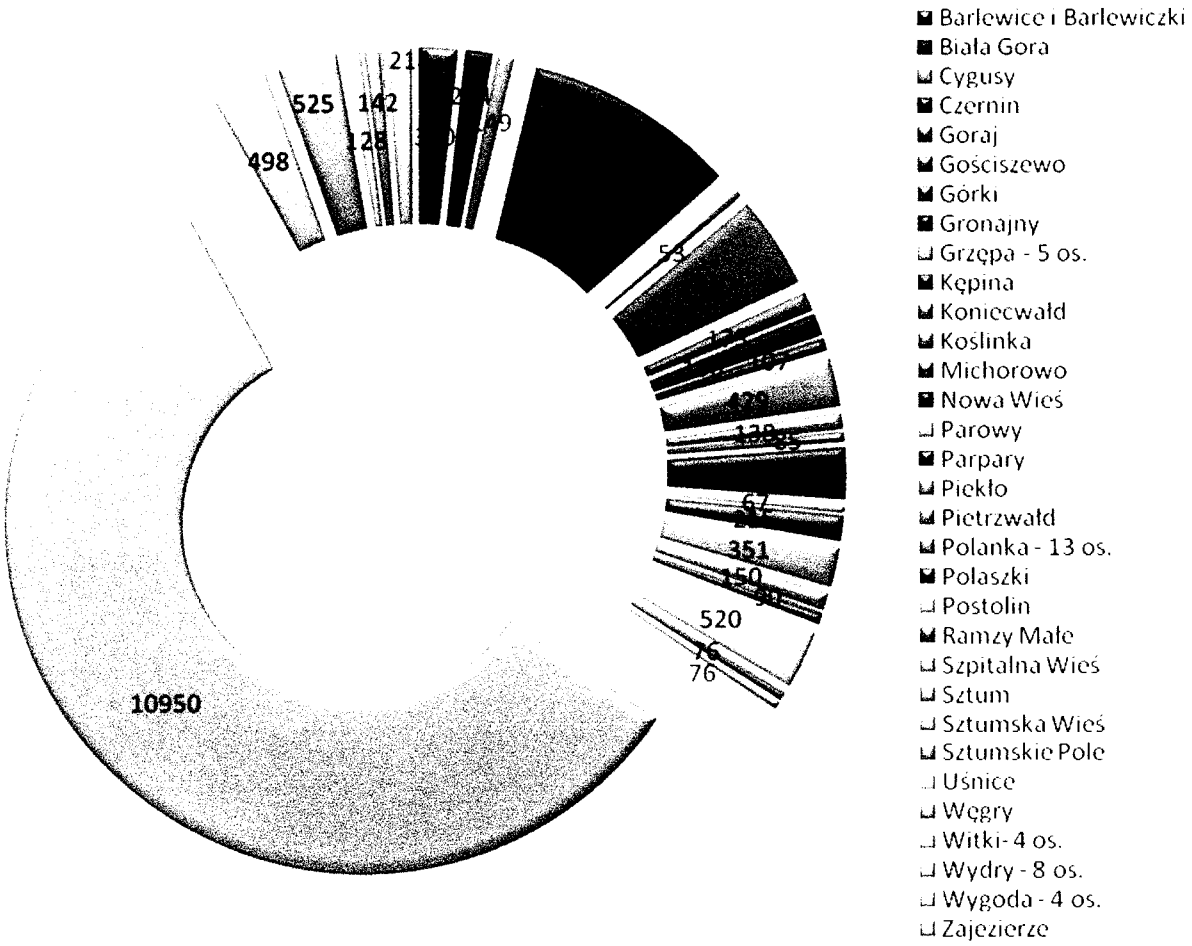
Na terenie sołectwa usługi edukacyjne świadczy Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, Przedszkole oraz Nauczycielski Ośrodek Edukacyjny prowadzący szkolenia dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz naukę języków obcych. W zakresie usług medycznych działa ośrodek zdrowia.

Infrastruktura techniczna

Ze wszystkich miejscowości sołectwa jedynie miejscowość Czernin jest w całości wyposażona w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną oraz gazową, natomiast częściowo infrastrukturę posiada miejscowość Górki.
Woda dostarczana jest ze studni głębinowych usytuowanych w Sztumie. Odpady komunalne zbierane są przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sztumie, na zasadzie pojemników ustawionych przy posesjach. Wywóz odbywa się wg harmonogramu wywozu.
Istniejąca lokalna, ekologiczna kotłownia w Czerninie ogrzewa budynki mieszkalne wielorodzinne energią wytwarzaną ze słomy. Operatorami telekomunikacyjnymi na terenie sołectwa jest Telekomunikacja Polska S.A. oraz Dialog. Teren sołectwa objęty jest zasięgiem telefonii komórkowej ERA, PLUS, ORANGE, PLAY
Miejscowość zasilana jest dwoma liniami przesyłowymi napowietrznymi średniego napięcia z Mikołajek Pomorskich oraz jedną z Malborka. 15kV. Osiedla mieszkaniowe zasilane są poprzez stacje siecią rozdzielczą niskiego napięcia z 8 stacji transformatorowych, olejarnia ferma oraz pozostałe zakłady zasilane są odrębnym stacjami.

Kapitał społeczny i ludzki

Według danych ewidencji ludności Urzędu Miasta i Gminy Sztum, obecnie Czernin liczy 1900 mieszkańców. Poniższy wykres przedstawia liczbę ludności w miejscowościach Gminy Sztum (dane ewidencji Ludności Urzędu Miasta i Gminy Sztum na dzień 30.06.2008r.)

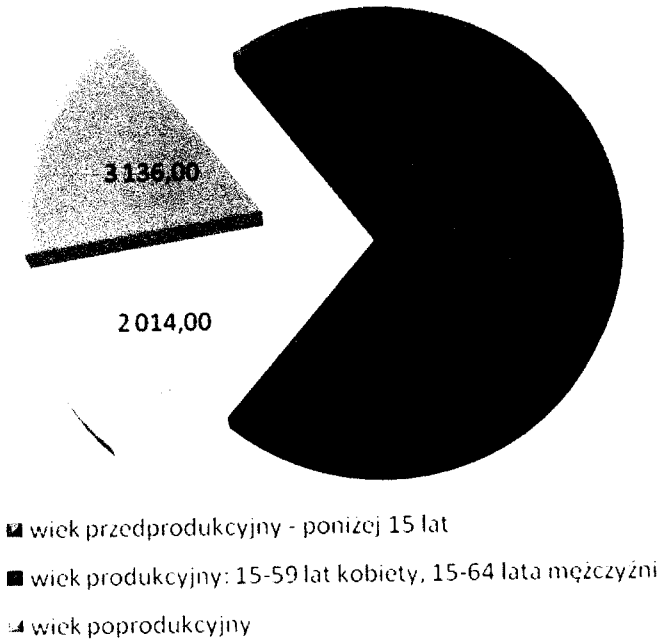
Wykres 1: Liczba mieszkańców w miejscowościach Gminy Sztum

W samym mieście Sztum zamieszkuje około 58% ludności całej gminy. Mimo braku wsi gminnej, gdyż stolicą gminy jest miasto Sztum, gmina posiada jedną dużą wieś - Czernin, zamieszkiwaną przez około 1900 mieszkańców, co stanowi około 25 % ludności wiejskiej gminy. Kolejną pod względem liczby mieszkańców wsią jest Gościszewo – niemalże 800 mieszkańców. Pozostałe wsie mają zaludnienie poniżej 600 mieszkańców. 41 % ludności wiejskiej zamieszkuje we wsiach w przedziale 200 – 600 mieszkańców, a około 26 % we wsiach jeszcze mniejszych.

W bezpośrednim sąsiedztwie Sztumu zamieszkuje ok. 3 tys. ludności wiejskiej (prawie 2 tys. w Czerninie i ok. 1 tys. w pozostałych 5 wsiach), co stanowi około 38 % ludności wiejskiej gminy. Łącznie ze Sztumem stanowi to 74 % ludności całej gminy.

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) wynosi w gminie Sztum 49,9% i jest niższy o prawie 5% od ogólnego wskaźnika dla województwa pomorskiego (54,8%). Dla ludności zamieszkującej na terenach wiejskich wskaźnik ten można również uznać za korzystny, gdyż wynosi on 52,4% dla całego powiatu sztumskiego – 53,8% (dane: Bank Danych Regionalnych GUS 2007).

Struktura płci w mieście cechuje się niewielką przewagą liczebną kobiet, na obszarze wiejskim natomiast stosunek ten jest wyrównany.

Wykres 2: Zestawienie struktury mieszkańców gminy wg ekonomicznych grup wieku (Baza Danych Regionalnych GUS 2007)

Życie kulturalne w sołectwie organizuje Filia Sztumskiego Centrum Kultury, poprzez organizowanie imprez okolicznościowych dla dzieci i młodzieży takich jak: „Andrzejki", obchody Święta Niepodległości, Dzień Matki, Dzień Dziecka, „Mikołajki" oraz imprez plenerowych np. „Pożegnanie lata", „Sobótka", „Dzień Pieczonego Ziemniaka" itp. Filia SCK upowszechnia tradycję ludową, w tym wielkanocną poprzez organizację konkursów plastycznych na najpiękniejszą pisankę, konkursu na wykonanie palmy, projektowanie i wykonywanie stroików świątecznych, kultywowanie obrzędów i tradycji bożonarodzeniowych. Ośrodek kultury organizuje również rozgrywki sportowe, festyny na wolnym powietrzu. Zachęca dzieci i młodzież do udziału w zajęciach teatralnych, tanecznych, prowadzi zajęcia manualne takie jak konkursy rysunkowe, gry i zabawy, robótki

ręczne. Rozwija talenty muzyczne dzieci i młodzieży poprzez organizowanie koncertów oraz konkursów muzycznych.

W Czerninie prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich biorące udział w regionalnych konkursach przygotowania potraw wigilijnych i wielkanocnych. Kobiety wiejskie organizują spotkania okazjonalne, współuczestniczą w organizacji i przygotowaniu festynów ludowych i innych imprez dla mieszkańców sołectwa.

Konkurs potraw wielkanocnych rok 2006

Konkurs potraw wigilijnych rok 2008

Na terenie wsi znajduje się obiekt sportowy – stadion, przy którym działa klub sportowy „Powiśle Czernin" z sekcją młodzieżową „Orzełki" a przy Gimnazjum działa Uczniowski Klub Sportowy „Sokoliki".
Sołectwo charakteryzują sprawnie działające Rady Sołecka i Parafialna oraz dobrze układająca się współpraca z władzami samorządowymi.

Czernin

Czynniki wewnętrzne

Mocne strony

1. Rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociąg, gazociąg, sieci: energetyczna, gazowa, sanitarna, ciepłownicza, burzowa i telefoniczna)
2. Dobry stan techniczny dróg i chodników na terenie wsi Czernin
3. Prężnie działające KGW aktywizujące społeczeństwo
4. Cykliczne imprezy kulturalno – społeczno - sportowe

5. Istniejący potencjał infrastrukturalny pozwalający na inicjatywy społeczno-kulturalne : przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, ośrodek zdrowia, wyremontowana i doposażona świetlica wiejska, filia Sztumskiego Centrum Kultury,
6. Infrastruktura sportowa: stadion, boisko do koszykówki przy szkole podstawowej i gimnazjum, plac zbaw
7. Wyremontowana droga wojewódzka zapewniająca komunikację ze Sztumem, Kwidzynem i Malborkiem
8. Aktywność mieszkańców chętnie podejmujących inicjatywy społeczne
9. Posiadanie terenów na inwestycje

Słabe strony

1. Wysokie bezrobocie
2. Niewystarczające zagospodarowanie terenów położonych wokół miejscowości na cele przemysłowo – usługowe
3. Brak zaplecza socjalnego przy stadionie, brak muszli koncertowej
4. Zły stan nawierzchni dróg w miejscowościach: Cygusy, Szpitalna Wieś
5. Niewykorzystanie atrakcyjności sołectwa; brak ścieżki pieszo - rowerowej
6. Niezagospodarowane zbiorniki wodne w centrum wsi (stawy)

Czynniki zewnętrzne

Szanse

1. Zwiększenie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej
2. Kompleksowy rozwój sieci przemysłowo - usługowej
3. Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich i drobnej wytwórczości, usług dla rolnictwa
4. Polityka regionalna sprzyjająca rozwojowi obszarów wiejskich ze strony władz samorządowych, wojewódzkich i rządowych min. Uczestnictwo w Pomorskim Programie Odnowy Wsi
5. Rozwój oświaty i społeczeństwa informatycznego
6. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami

Zagrożenia

1. Uciążliwość pobliskiej fermy trzody chlewnej oraz olejarni zanieczyszczających środowisko naturalne
2. Odpływ młodych ludzi emigracja edukacyjna i zarobkowa
3. Niski przyrost naturalny
4. Niewykorzystanie funduszy unijnych

5. Niewystarczające fundusze na rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności
6. Brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej
7. Postępująca indywidualizacja życia społecznego

Mocnymi stronami miejscowości jest wyposażenie w zabudowę techniczną - komunalną taką jak : sieć ciepłownicza, wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, burzowa, oraz sieć dróg .

Wymieniając mocne strony wsi należy wyróżnić bardzo duże zaangażowanie społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, organizujących wiele imprez integrujących środowisko. Takie przedsięwzięcia wyzwalają społeczną energię, zaspokajają lokalne potrzeby, a jednocześnie są jedyną ucieczką od biedy i bezradności na wsi popegerowskiej Wzmacniana jest więź lokalna mieszkańców, inicjują się zmiany w postawach ludzi

Konkurs potraw wigilijnych w latach 2004 - 2005 - 2007.

Słabą stroną wsi jest wysokie bezrobocie, infrastruktury przy stadionie wiejskim - brak szatni.

Otwarcie świetlicy wiejskiej 2006 rok

I miejsce w kategorii Balkony 2008r Czernin

I miejsce w kategorii zagroda nierolnicza 2007r Czernin

II. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących spoeczność lokalną na 7 lat

1. Remont ogrodzenia oraz budowa budynku szatni przy stadionie wiejskim Głównym celem i przeznaczeniem tego zadania jest poprawa warunków uprawiania sportu i rozwoju kultury fizycznej oraz życia sportowo - rekreacyjnego mieszkańców sołectwa, w tym działające kluby sportowe tj klub sportowy „Powiśle Czernin" z sekcją młodzieżową Orzełki", Uczniowski Klub Sportowy „Sokoliki".
   Przewidywany koszt zadania to kwota 280 000 zł Harmonogram prac– 8/2009-12/2009 Możliwość pozyskania refundacji w wysokości 75 % nakładów inwestycyjnych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

2. Wybudowanie muszli koncertowej w pobliżu stadionu, w celu uatrakcyjnienia miejsca spotkań mieszkańców. Przewidywalny koszt zadania to kwota 600 tys. zł. Harmonogram realizacji, rozpoczęcie maj/2014 – zakończenie maj/2015. Możliwość pozyskania refundacji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Oś. 4 Leader.

3. Organizowanie cyklicznych imprez lokalnych /festyny rodzinne, zawody sportowe/ w celu integracji lokalnej społeczności. Przewidywalny koszt zadania to kwota 20 tys. zł. Harmonogram przedsięwzięcia to lata – 2009-2015. Możliwość pozyskania refundacji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 oś. 4 Leader.

4. Coroczna organizacja konkursu „Piękna wieś" w celu zaangażowania mieszkańców w upiększanie własnych siedlisk, wypracowanie zachowań ekologicznych. Celem konkursu jest nie tylko poprawa estetyki zagród wiejskich i wsi poprzez podejmowanie prac porządkowych, higieniczno-sanitarnych ale także pobudzenie inicjatywy, która przyczynia się do pozytywnego wizerunku wsi. Przewidywalny koszt organizacji rocznego konkursu to kwota 3 tys. zł. Harmonogram maj/2009 – wrzesień/2009, maj/2010 – wrzesień/2010 maj/2011 – wrzesień/2011, maj/2012 – wrzesień/2012, maj/2013 – wrzesień/2013, maj/2014 – wrzesień/2014, maj/2015 – wrzesień/2015. Zadanie finansowane w całości z budżetu gminy.

5. Poprawa estetyki zbiorników wodnych (stawów) poprzez ich zagospodarowanie. Zadanie ma na celu poprawę atrakcyjności centrum wsi oraz wykorzystanie istniejących zasobów. Koszt zadania to kwota 30 tys. zł. Harmonogram realizacji kwiecień/2013 – październik/2015. Zadanie finansowane przez właścicieli działek.

6. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 517 na odcinku Czernin – Górki o długości 1,127 km .W ramach inwestycji zostanie wykonana nawierzchnia drogi , zatoczki autobusowe oraz ścieżka pieszo-rowerowa od strony Osiedla Przyleśnego.
   Przewidywany koszt zadania kwota 3,5 mln zł . Harmonogram prac 01/2009-12/2009 przygotowanie dokumentacji projektowo-technicznej.
   Realizacja zadania planowana jest w latach 2010-2011.
   Zadanie finansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku,